อัพเดทล่าสุด!

iLore

สรุป
หลักกฎหมายมหาชน
(PRINCIPLE OF PUBLIC LAW)

และ

สรุป
หลักกฎหมายเอกชน
(PRINCIPLE OF PRIVATE LAW)

เหมาะสำหรับ

– นักเรียน และ นักศึกษากฎหมาย

– ผู้เตรียมสอบในระดับต่างๆ

– ผู้สนใจศึกษากฎหมายทั่วไป

ณัฐกร สุดใจใหม่

ผู้พิพากษา

สรุป

หลักกฎหมายมหาชน

(Principle of Public Law)

และ

สรุป

หลักกฎหมายเอกชน

(Principle of Private Law)

หน้าลิขสิทธิ์

สรุปหลักกฎหมายมหาชน

(Principle of Public law)

และ

สรุปหลักกฎหมายเอกชน

(Principle of Private Law)

ณัฐกร สุดใจใหม่

ISBN (E-book) 978-616-586-017-8

สิ่งพิมพ์อิเล็กทรอนิกส์

(สงวนลิขสิทธิ์)

จัดทำโดย นายณัฐกร สุดใจใหม่

สารบัญ

หลักกฎหมายมหาชน 1

บทที่ 1.หลักทั่วไปเกี่ยวกับกฎหมายมหาชน 2

ตอนที่ 1.กฎหมายมหาชนคืออะไร 2

ตอนที่ 2.ประเภทของกฎหมายมหาชน 4

ตอนที่ 3.จุดประสงค์หรือความมุ่งหมายของกฎหมายมหาชน 8

ตอนที่ 4.หลักการรวมอำนาจ การแบ่งแยกอำนาจ และการกระจายอำนาจ 11

ตอนที่ 5.การควบคุมบังคับบัญชา และการควบคุมกำกับดูแล 26

บทที่ 2.อำนาจ และการใช้อำนาจตามหลักกฎหมายมหาชน 30

ตอนที่ 1.ประเภท และที่มาของอำนาจตามหลักกฎหมายมหาชน 30

ตอนที่ 2.อำนาจอธิปไตย 32

ตอนที่ 3.อำนาจปกครอง 34

ตอนที่ 4.การใช้อำนาจอธิปไตย และการใช้อำนาจปกครองของประเทศไทย 40

ตอนที่ 5.การใช้อำนาจรัฐ และการควบคุมการใช้อำนาจรัฐ 48

บทที่ 3.นิติวิธีทางกฎหมายมหาชน **56**

ตอนที่ 1.ความหมายของนิติวิธีทางกฎหมายมหาชน 56

ตอนที่ 2.ประเภทของนิติวิธีทางกฎหมายมหาชน 57

บทที่ 4.ความแตกต่างระหว่างกฎหมายมหาชนและกฎหมายเอกชน **63**

บทที่ 5.การควบคุม ตรวจสอบการใช้อำนาจตามหลักกฎหมายมหาชน **70**

ตอนที่ 1.การควบคุมตรวจสอบการใช้อำนาจอธิปไตย 70

ตอนที่ 2.การควบคุมตรวจสอบการใช้อำนาจปกครอง 73

ตอนที่ 3.ระบบศาลเดี่ยว และศาลคู่ 74

หลักกฎหมายเอกชน

บทที่ 1.หลักทั่วไปเกี่ยวกับกฎหมาย **81**

ตอนที่ 1.กฎหมายคืออะไร 81

ตอนที่ 2.ประเภทของกฎหมาย 86

ตอนที่ 3.การใช้ การตีความ และการอุดช่องว่างของกฎหมาย 92

บทที่ 2.การเริ่มและการสิ้นสุดสภาพบุคคลตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ **106**

ตอนที่ 1.การเริ่มสภาพบุคคล 106

ตอนที่ 2.การสิ้นสุดสภาพบุคคล 109

บทที่ 3.กฎหมายแพ่งและพาณิชย์ลักษณะบุคคล **114**

ตอนที่ 1.ผู้เยาว์ 114

ตอนที่ 2.คนวิกลจริต 127

ตอนที่ 3.คนไร้ความสามารถ 128

ตอนที่ 4.คนเสมือนไร้ความสามารถ 131

บทที่ 4.การสาบสูญตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ **140**

ประวัติผู้เขียน

หลักกฎหมายมหาชน

(Principle of Public Law)

บทที่ 1.หลักทั่วไปเกี่ยวกับกฎหมายมหาชน

ตอนที่ 1.กฎหมายมหาชนคืออะไร

กฎหมายมหาชน คือ กฎหมายที่กำหนดความสัมพันธ์ระหว่างรัฐกับรัฐ รัฐกับหน่วยงาน องค์กรหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐ หรือรัฐกับเอกชน โดยที่รัฐมีอำนาจเหนือกว่าเอกชน

อัลเปียน (ULPIAN) นักปราชญ์ และนักกฎหมาย ได้กล่าวไว้ในประมวลกฎหมายของพระเจ้าจัสติเนียน (Corpus Juris) ว่า

“กฎหมายมหาชน คือ กฎหมายที่เกี่ยวกับรัฐโรมัน ในขณะที่กฎหมายเอกชนเกี่ยวข้องกับผลประโยชน์ของเอกชนแต่ละคน”

ศาสตราจารย์มอริส ดูแวร์แซ (MAURICE DUVERGER) แห่งมหาวิทยาลัยปารีสได้อธิบายว่า “กฎหมายมหาชน ได้แก่ กฎหมายที่กล่าวถึงกฎเกณฑ์ทั้งหลายของกฎหมายเกี่ยวกับสถานะ และอำนาจของผู้ปกครองความสัมพันธ์ระหว่างผู้ปกครองกับผู้อยู่ใต้ปกครอง”

ศาสตราจารย์ ดร.หยุด แสงอุทัย ได้อธิบายว่า “กฎหมายมหาชน ได้แก่ กฎหมายที่กำหนดความสัมพันธ์ระหว่างรัฐหรือหน่วยงานของรัฐกับราษฎร ในฐานะที่เป็นฝ่าย

ปกครองราษฎร กล่าวคือในฐานะที่รัฐมีสถานะเหนือราษฎร ส่วนกฎหมายเอกชน ได้แก่ กฎหมายที่กำหนดความสัมพันธ์ระหว่างเอกชนกับเอกชนด้วยกันในฐานะที่เท่าเทียมกัน”

ตอนที่ 2.ประเภทของกฎหมายมหาชน

กฎหมายมหาชน แบ่งออกได้เป็น 6 ประเภท

2.1.รัฐธรรมนูญ

รัฐธรรมนูญเป็นบทบัญญัติสูงสุดของประเทศ โดยกำหนดไว้ซึ่งรูปแบบของประเทศ การปกครอง อำนาจอธิปไตย สิทธิและเสรีภาพของประชาชน ฯลฯ

2.2.กฎหมายปกครอง

กฎหมายปกครอง คือ กฎหมายที่บัญญัติถึงการใช้อำนาจปกครองตามกฎหมายของหน่วยงานของรัฐหรือเจ้าหน้าที่ การควบคุมตรวจสอบการใช้อำนาจ รวมทั้งการแก้ไขเยียวยาความเสียหายที่เกิดขึ้น เช่น พระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ.2539 พระราชบัญญัติว่าด้วยความรับผิดในทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ.2539

2.3.กฎหมายอาญา

กฎหมายอาญา คือ กฎหมายที่กำหนดถึงการใดๆ ที่บุคคลได้กระทำลงเป็นความผิดและกำหนดโทษทางอาญาไว้ เช่น ความผิดเกี่ยวกับชีวิต ร่างกาย ความผิดเกี่ยวกับ

เสรีภาพ ความผิดลหุโทษตามประมวลกฎหมายอาญา ความผิดเกี่ยวกับยาเสพติดให้โทษตามพระราชบัญญัติยาเสพติดให้โทษ พ.ศ.2522

2.4.พระธรรมนูญศาลยุติธรรมและกฎหมายเกี่ยวกับการจัดตั้งศาล และวิธีพิจารณาคดี

พระธรรมนูญศาลยุติธรรมและกฎหมายเกี่ยวกับการจัดตั้งศาลและวิธีพิจารณาคดี คือ กฎหมายที่กำหนดถึงประเภทของศาล และอำนาจหน้าที่ของผู้พิพากษาหรือตุลาการในการพิจารณาพิพากษาอรรถคดี เช่น พระธรรมนูญศาลยุติธรรม พ.ศ.2543 พระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธี

พิจารณาคดีปกครองพ.ศ.2542

2.5.กฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง

กฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง คือ กฎหมายที่กำหนดหลักการในการดำเนินคดีส่วนแพ่ง อาทิ เขตศาลที่มีอำนาจพิจารณาพิพากษาคดีแพ่ง การยื่นคำฟ้องในกรณีที่บุคคลถูกโต้แย้งสิทธิ การยื่นคำร้องขอในกรณีต้องใช้สิทธิทางศาล การยื่นคำให้การ การบังคับคดี การอุทธรณ์ หรือฎีกาคำพิพากษาส่วนแพ่ง เช่น ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง

2.6.กฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา

กฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา คือ กฎหมายที่กำหนดหลักการในการดำเนินคดี

ส่วนอาญา อาทิ เขตศาลที่มีอำนาจพิจารณาพิพากษาคดีอาญา การยื่นฟ้องโดยผู้เสียหายหรือพนักงานอัยการ สิทธิของผู้ต้องหาหรือจำเลย อำนาจหน้าที่ของเจ้าพนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจ การบังคับตามคำพิพากษา การอุทธรณ์หรือฎีกาคำพิพากษาส่วนอาญา เช่น ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา

ตอนที่ 3.จุดประสงค์หรือความมุ่งหมายของกฎหมายมหาชน

กฎหมายมหาชนนั้นมีจุดประสงค์หรือความมุ่งหมาย 2 ประการ คือ

3.1.เพื่อให้เกิดความเท่าเทียมกันใน

สิทธิและเสรีภาพของบุคคล

บุคคลทุกคนย่อมมีสิทธิและเสรีภาพโดยเท่าเทียมกันในศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ (Human Dignity) กฎหมายมหาชนจึงกำหนดหลักเกณฑ์ และวิธีปฏิบัติเพื่อให้เกิดความเสมอภาคแก่บุคคลทุกคน เช่น การกำหนดให้กำหนดชาย และหญิงมีสิทธิเท่าเทียมกันตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย มาตรา 27 การกำหนดให้นายจ้างต้องรับบุคคลผู้พิการเข้าทำงานตามพระราชบัญญัติส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ พ.ศ.2550

3.2.เพื่อจัดให้มี ส่งเสริม และสนับสนุนการบริการสาธารณะประโยชน์

การบริการสาธารณประโยชน์ถือเป็น